

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemaníkovej a členiek senátu Mgr. Ľubomíry Kúdelovej a JUDr. Evy Hudobovej v právnej veci žalobcu: **R.**, spol. s r.o., P., B., zastúpeného advokátom J., G., B., proti žalovanému: **P.**, bytom O., zastúpenému advokátom J., K., P., **o náhradu škody 1 413 335,- Sk s príslušenstvom** na mimoriadne dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č.k. 21 Cob 139/2006-235 zo dňa 06.03.2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie **z a m i e t a .**

Účastníkom konania náhradu trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Trnave rozsudkom č.k. PN – 12 Cb 52/02-195 zo dňa 08.02.2006 rozhodol tak, že návrh na začatie konania zamietol. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že návrhom na začatie konania zo dňa 27.11.2002 sa žalobca domáhal práva na zaplatenie náhrady škody, ktorá mu bola spôsobená porušením kúpnej zmluvy vo výške 1 413 335,- Sk s 0,05%-ným úrokom z omeškania p.d. od 28.10.2002 do zaplatenia.

O odvolaní žalobcu proti tomuto rozsudku ako súd odvolací rozhodol Krajský súd v Trnave rozsudkom č.k. 21 Cob 139/2006-235 zo dňa 06.03.2007 tak, že prvostupňové rozhodnutie potvrdil. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že nárok na náhradu škody navrhovateľ kvalifikoval ako nárok, ktorý mu vznikol v dôsledku porušenia o povinnosti žalovaného uhradiť kúpnu cenu traktora a bezorebnej kombinácie podľa podmienok dohodnutých v zmluve ST 019/00 zo dňa 04.09.2000. Uviedol, že škoda podľa žalobcu mala vzniknúť v znížení trhovej ceny tovaru, ktorý sa mu po odstúpení od zmluvy so žalovaným podarilo odpredať už iba pomerne za nízku cenu. Za nesporné v danom prípade označil, že žalovaný porušil zmluvnú povinnosť zaplatiť kúpnu cenu tovaru, v dôsledku ktorej skutočnosti žalobca od kúpnej zmluvy odstúpil a predmet zmluvy mu bol zo strany žalovaného vydaný. Konajúci súd konštatoval, že žalobca výšku škody dôsledne nešpecifikoval a že pri jej určení vychádzal z výšky dohodnutej kúpnej ceny tovaru, výšky plnenia žalovaného, ceny za ktorú odpredal traktor tretej osobe a iba odhadovej ceny sejačky po odstúpení od zmluvy. Konajúci súd konštatoval, že cena, za ktorú žalobca traktor odpredal tretej osobe, nie je objektívnym údajom o jeho skutočnej hodnote, nevyklučuje možnosť predaja za vyššiu cenu, či možnosť výhodnejšej realizácie formou prenájmu, leasingu, alebo iným spôsobom pri výkone podnikateľskej činnosti žalobcu. Konajúci súd konštatoval, že v danom prípade nedošlo k splneniu jedného z predpokladov potrebných na úspešné uplatnenie práva na náhradu škody a to príčinnú súvislosť medzi tvrdenou škodou žalobcu a porušením zmluvnej povinnosti, ktorej sa dopustil žalovaný. Fakt, že došlo k zníženiu trhovej hodnoty, označil za možný následok morálneho a bežného opotrebenia po dobu, kedy došlo k odstúpeniu od zmluvy, teda pri užívaní, na ktoré bol žalovaný oprávnený kúpnu zmluvou o výpožičke. Konajúci súd konštatoval, že majetková ujma nie je v priamej príčinnej súvislosti s nezaplatením kúpnej ceny, k úhrade ktorej sa žalovaný zmluvne zaviazal. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté rozhodnutie podľa § 219 O.s.p. potvrdil a o trovách konania rozhodol tak, že úspešnému žalovanému právo na náhradu trov konania nepriznal. Dovolanie nepripustil, nakoľko žalobca neuviedol žiadny dôvod, pre ktorý by mal dovolanie pripustiť.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky, podaním doručeným súdu 27.05.2008.

Uviedol, že navrhovateľ sa domáhal predmetným návrhom zaplata sumy 1 413 335,- Sk s príslušenstvom titulom náhrady škody pozostávajúcej z ušlého zisku. Z návrhu na začatie konania zistil, že navrhovateľ vznik škody zdôvodňoval tým, že odporca porušil zmluvnú povinnosť a neuhradil v plnej výške kúpnu cenu za poľnohospodársky kolesový traktor New Holland G 190 a bezorebnú kombináciu (sejačku) Gasparo DP 400 kúpnu cenu vo výške 4 235 500,- Sk a DPH vo výške 23%. Uviedol, že práve z dôvodu, že odporca neplnil svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy, navrhovateľ listom zo dňa 19.09.2002 od zmluvy odstúpil a toho istého dňa došlo k vráteniu tovaru odporcom. Ušlý zisk vyčíslil ako rozdiel medzi v kúpnej zmluve dohodnutou cenou tovaru a sumou, ktorú navrhovateľ získal následným predajom. Podľa názoru generálneho prokurátora Slovenskej republiky obidvoma rozhodnutiami, ktorými nárok na náhradu škody bol zamietnutý, bol porušený zákon. Citoval ustanovenia § 3 O.s.p., § 215 O.s.p., § 373, § 376, § 377 ods. 1, 2, § 379, § 384 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka, ktorým sa konajúce súdy neriadili. Za nesporné v danom prípade označil, že odporca svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu nesplnil, neuhradil kúpnu cenu tovaru, a je teda potrebné posúdiť otázku, či existujú liberačné dôvody, ktoré vylučujú jeho zodpovednosť za navrhovateľom uplatnenú škodu spočívajúcu v ušlom zisku. S názorom súd prvého stupňa, že bolo vecou navrhovateľa, keď vedel o platobnej neschopnosti odporcu, aby od zmluvy odstúpil už v januári 2001 nesúhlasil. S poukazom na ustanovenie § 376 Obchodného zákonníka uviedol, že je potrebné najmä posúdiť, či konanie, či naopak nečinnosť poškodenej strany je takou príčinou, ktorá nutne viedla k tomu, že povinná strana nemohla splniť svoj záväzok. Podľa generálneho prokurátora navrhovateľ jeho záväzok z kúpnej zmluvy splnil a poskytol náležitú súčinnosť na to, aby odporca svoju povinnosť vyplývajúcu mu zo zmluvy mohol splniť. Za nepochybné, na základe vykonaného dokazovania označil, že bol to práve odporca, ktorý si nesplnil informačnú povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 377 Obchodného zákonníka, čím nepriaznivo ovplyvnil vznik škody, keď porušením informačnej povinnosti spôsobil škodu. Odporca až dňa 03.09.2002 na ústnom rokovaní splnil oznamovaciu povinnosť napriek tomu, že už od 31.12.2000 prestal splácať kúpnu cenu. S poukazom na ustanovenie § 377 Obchodného zákonníka uviedol, že navrhovateľ sa o skutočnosti, že odporca nebude schopný splácať svoj záväzok dozvedel až 03.09.2002 a bezprostredne na to od zmluvy odstúpil

18.09.2002. Z uvedeného teda podľa generálneho prokurátora Slovenskej republiky je zrejmé, že navrhovateľ urobil všetko, aby zabránil vzniku ďalšej škody. Generálny prokurátor Slovenskej republiky sa taktiež nestotožnil s vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu, že navrhovateľ nepreukázal príčinnú súvislosť medzi tvrdenou škodou a porušením zmluvnej povinnosti odporcom, teda že majetková ujma navrhovateľa, nie je v priamej príčinnej súvislosti s neuhradením kúpnej ceny. Nesúhlasil s názorom, že súd vychádzal z toho, že zníženie trhovej ceny strojov je dôsledkom plynutia času, ich morálneho zastarania a bežného opotrebenia. Za jednoznačné dovolateľ považuje, že ušlý zisk predstavuje v podstate to, čo poškodenému ušlo v dôsledku poškodenia, o čom možno dôvodne predpokladať, že by získal nebyť škodovej udalosti. Ide o majetkovú ujmu majúcu podstatu v tom, že majetok poškodeného sa očakávaným spôsobom nezhodnotil, nezvýšil (R 25/71, R 55/77) a uviedol, že na rozdiel od ušlého zisku skutočná škoda predstavuje zmenšenie majetkového stavu poškodeného, ktorý vznikol v dôsledku a v príčinnej súvislosti so škodnou udalosťou. Za porušenie zmluvy označil, že odporca od zmluvy odstúpil a navrhovateľ preto následne poľnohospodárske stroje predal za nižšiu cenu, než bola kúpna cena dohodnutá s odporcom. Nebyť porušenia povinnosti odporcom navrhovateľ by sumu, ktorú mal v úmysle z jeho podnikateľského zámeru získať by získal, čím by si zvýšil o túto sumu jeho majetok. Za nesprávnosť v doterajšom konaní s poukazom na ustanovenie § 215 O.s.p. uviedol, že navrhovateľovi bolo právo vyjadriť sa v priebehu konania a predniesť jeho návrh odňaté. Odvolací súd konal v neprítomnosti právneho zástupcu navrhovateľa napriek tomu, že z dôvodu kolízie iného pojednávania žiadal pojednávanie odročiť. Navrhovateľovi bolo teda odňaté právo možnosť konať pred súdom. Mimoriadne dovolanie sa generálny prokurátor rozhodol podať napriek tomu, že navrhovateľ dovolanie podľa ustanovenia § 237 písmeno f/ O.s.p. podal a následne podľa § 96 ods. 1 zbral toto dovolanie späť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10a ods. 3 O.s.p.) prejednal mimoriadne dovolanie ako podané v zákonnej lehote podľa § 242 O.s.p. a dospel k záveru, že mu nevyhovelo.

Predmetom mimoriadneho dovolania je posúdiť správnosť rozhodnutí, ktorými bol návrh navrhovateľa na právo na náhradu škody vzniknutú titulom ušlého zisku následkom porušenia povinnosti odporcom nezaplatením kúpnej zmluvy za dodaný tovar. Z ustanovenia § 373 Obchodného zákonníka vyplýva, kto poruší svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu je povinný nahradiť škodu tým spôsobenú druhej strane, ibaže preukáže, že porušenie povinnosti bolo spôsobené vylučujúcimi zodpovednosť.

Základnou otázkou pre posúdenie dôvodnosti mimoriadneho dovolania je, či nezaplatenie kúpnej ceny za dodaný tovar sa dá považovať za porušenie povinnosti, ktorá je v príčinnej súvislosti so vznikom škody, ktorá žalobcovi vznikla vo výške ušlého zisku vo výške rozdielu, ktorý by bol žalobca získal, keby mu žalovaný tovar zaplatil a nemusel by ho žalobca následne predať inému kupujúcemu za nižšiu cenu akú mal dohodnutú so žalovaným. Nesporné je, že žalovaný záväzok zo zmluvy zaplatiť kúpnu cenu porušil. Odvolací súd však dospel k správne mu záveru, že porušenie povinnosti, nezaplatenie kúpnej ceny sa nemôže považovať za také porušenie povinnosti, ktoré by bolo v príčinnej súvislosti so vzniknutou škodou vo forme ušlého zisku v dôsledku následného predaja za nižšiu trhovú hodnotu aká bola pôvodne dohodnutá so žalobcom. Sporné nie je, že žalobca právne v dôsledku neplatenia kúpnej ceny od zmluvy so žalovaným odstúpil. Tvrdenie v mimoriadnom dovolaní, že žalovaný porušil povinnosť nesplnením informačnej povinnosti, keď vopred neoznámil, že nebude kúpnu cenu splácať a naďalej až do momentu odstúpenia od zmluvy predmet kúpy užíval, neobstojí, nakoľko fakt, že žalovaný až na ústnom rokovaní 03.09.2002 oznámil, že nemôže kúpnu cenu za tovar splácať nebránil žalobcovi od kúpnej zmluvy odstúpiť už v čase keď žalovaný prestal kúpnu cenu splácať. Žalovaný v čase, keď prestal kúpnu cenu splácať vôbec nemusel ešte vedieť, že nebude schopný kúpnu cenu splácať ani v budúcnosti, ale žalovaný mal možnosť práva následkom neplatenia kúpnej ceny od zmluvy odstúpiť. Žalobca o tom, že mu žalovaný kúpnu cenu prestal platiť už 31.12.2000 jednoznačne vedel a bolo jeho vecou, aby jeho právo na odstúpenie od kúpnej zmluvy v dôsledku porušenia tejto povinnosti využil. Bolo vecou žalobcu, že od zmluvy odstúpil až skoro po dvoch rokoch potom ako mu žalovaný za tovar prestal platiť, o ktorej skutočnosti jednoznačne vedel bez toho,

aby bol žalovaným o neplatení kúpnej ceny informovaný. Konanie žalobcu sa dá považovať za podnikateľské riziko, keď napriek tomu, že žalovaný kúpnu cenu nesplácal od 31.12.2000 od zmluvy odstúpil až 03.09.2002. Porušenie informačnej povinnosti o nesplácaní kúpnej ceny v budúcnosti sa nedá jednoznačne považovať za porušenie povinnosti, ktoré by bolo v príčinnej súvislosti so škodou, ktorú žalobca v predmetnom spore uplatňuje. Odvolací súd dospel k správne mu záveru, že žalobca ani nepreukázal výšku škody škodu vzniknutú ušlým ziskom v dôsledku zníženia trhovej hodnoty, ktoré zníženie trhovej hodnoty bolo zapríčinené porušením povinnosti nezaplacením kúpnej ceny. Bolo vecou žalobcu za akú cenu následne tovar, za ktorý mu žalovaný kúpnu cenu nezaplatil, predal ďalšiemu subjektu. Je pravdou, že v čase keď žalobca tovar následne predal, nebola známa skutočná cena tohto tovaru a ani to, či žalobca tovar predal za takú kúpnu cenu akú tento tovar skutočne mal. Odvolací súd taktiež správne konštatoval, že v čase, keď žalobca následne tovar predal, už ani nemohol mať takú hodnotu, akú mal v čase, keď tovar predával žalovanému. Počas doby, keď bol predmet žalovaným užívaný, došlo k určitému opotrebeniu, ktorá skutočnosť sa taktiež nedá považovať za porušenie povinnosti žalovaným, ktoré by bolo v príčinnej súvislosti s uplatnenou škodou. Dovolací súd sa stotožnil s vyslovenými právnymi závermi, že predpoklady stanovené zákonom pre úspešné uplatnenie škody v danom prípade žalobcom preukázané neboli. Dovolací súd sa nestotožnil ani s tvrdením, že žalobcovi bola postupom súdu v danom prípade odňatá možnosť konať pred súdom. Krajský súd v Trnave vo veci v odvolacom konaní konal 13.02.2007, ktorého pojednávania sa právny zástupca nezúčastnil, jeho neúčast' neospravedlnil, nežiadal pojednávanie odročit' napriek tomu, že predvolanie na toto pojednávanie mal riadne vykázané. Jeho neúčast' na pojednávani zvolanom na deň 06.03.2007 ospravedlnil až listom zo dňa 05.03.2007, ktoré ospravedlnenie, keď konajúci súd neakceptoval, nepochybil. Išlo už o druhé zvolané pojednávanie v odvolacom konaní a v prípade, že právny zástupca žalobcu by sa bol zúčastnil pojednávania zvolaného na deň 13.02.2007, mohol jeho neúčast' so žiadosťou o odročenie a stanovenie iného termínu konajúcemu súdu oznámiť skôr ako jeden deň vopred faxovým podaním. Žalobca zrejme taktiež nebol názoru, že mu bola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom, keď dovolanie, ktoré podal, následne zobral späť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky § 10a ods. 3 O.s.p. na základe uvedeného mimoriadne dovolanie podľa § 243b ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. zamietol.

Účastníkom konania náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.

V B. 20. januára 2009

JUDr. Jana Zemaníková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková